

Як зарадити дитині, яку відштовхнули однолітки

Мабуть, у кожному класі знайдеться принаймні одна така дитина. Дитина, яку переслідують однолітки, дитина, яку вони сприймають як аутсайдера й викидають за межі групи. При цьому слід зазначити, що ізолюваність, яка виникла в юному віці, небезпечна своїми наслідками в подальшому як у підлітковий період, так і в дорослому житті.

Але як це відбувається, чому серед безлічі дітей не хтось інший, а саме ця конкретна дитина стає вигнанцем?

Відповідно до недавнього дослідження, проведеного Кларком Маккоуном, співробітником Чиказького нейробіхевіорального центру, діти, яких відштовхнули їхні однолітки, мають серйозні проблеми зі спілкуванням. Ці проблеми головним чином проявляються у труднощах інтерпретації невербальних емоційних сигналів, що надходять від інших дітей їхнього віку.

На практиці це означає, що діти не сприймають, тобто не помічають, коли їх співрозмовник нервує або чимось схвилюваний, розчарований чи роздратований, не вміють інтерпретувати, наприклад, такий сигнал, як нервові постукування підбором черевика, й не здатні помічати емоційні потреби інших дітей.

Основні сфери, в яких такі діти мають проблеми, це:

зчитування невербальних сигналів;

інтерпретація їх соціального значення;

пошук і знаходження способів пом'якшення або розв'язання конфлікту.

Коли дитина має проблеми із соціальною взаємодією, формується ситуація, що є, власне, замкнутим колом. Дитину відштовхують, тому вона що не розуміє сигналів, що надходять від однолітків, а стаючи вигнанцем, не може більше практикувати свої соціальні навички, у результаті це призводить до того, що діти відштовхують її знову і знову.

На щастя, вистачить одного або двох друзів, щоб дитина могла придбати нові звички й навички розпізнавання сигналів, що виходять з її оточення. Батьки також можуть допомогти їй у цьому, до того ж значною мірою.

Як допомогти дитині, яку відштовхують однолітки?

Батькам важливо обговорювати зі своєю дитиною те, що відбувається в її шкільному чи дошкільному житті, і дивитись на ці ситуації під кутом можливих причин, чому інші діти можуть озброїтися проти неї. Часто замість того, щоб допомогти, батьки намагаються заспокоїти дитину, кажучи їй щось на зразок: «Інші діти просто не у змозі належним чином оцінити твою унікальність». Однак такий метод не допоможе вашій дитині освоїти потрібні компетентності й завоювати популярність серед однолітків.

Як тільки вам вдасться ідентифікувати суть проблеми, необхідно приступити до того, щоб навчити дитину розуміти емоції інших дітей. Для цього корисно використовувати, наприклад, терапевтичні казки, що відображають емоційний стан дітей у різних ситуаціях, а також рольові ігри з обігруванням проблемних випадків.

Усілякі пропозиції батьків про способи поведінки дитини, які можуть допомогти їй налагодити відносини, повинні пропонуватись ними як варіанти, а не як необхідність чи, тим більше, вимога. Так, замість: «Ти повинна вибачитись перед Ганною за те, що забрала

її книгу!» краще сказати: «Ти можеш вибачитись перед Ганною за те, що зробила. Тоді, звісно, їй стане легше, і вона буде цим задоволена».

Варто також подумати над тим, щоб відправити дитину в дитячий табір (але після того, коли вона набуде базові навички). Там вона зможе зав'язати нові дружні відносини, не затьмарені вигнанням. При цьому важливо відправити дитину туди, де вона не зможе зустрітись з тими дітьми, які знають її і свого часу вже зробили вигнанцем. Успішний соціальний виїзд дозволить вашій дитині в середовищі своїх однолітків набути таку довгоочікувану впевненість у собі.